

Kultur- och fritidsnämnden

Miranda Renberg
Kultursamordnare
miranda.renberg@ekero.se

~~Principer och riktlinjer för konstnärlig gestaltning,~~ reviderad

Principer och riktlinjer för lös konst

Dnr KFN23/29

~~Strategi för konstnärlig gestaltning och inköp och ägande av lös konst i~~ Ekerö

Syfte

Den konstnärliga gestaltningen ska ingå i en genomtänkt och väl sammanhållen helhet och **Den lösa konsten** är en del i kommunens utformning av offentliga miljöer. i samspel med arkitektur och landskap. Dessa ska utformas på ett medvetet sätt så att miljöerna blir tilltalande, behagliga och trygga att vistas i. Avsikten med konstnärliga gestaltningar **offentlig konst** är att ge den fysiska miljön ett estetiskt värde och en identitet. En strävan ska vara att den konstnärliga dimensionen ska ge brukarna av miljön en upplevelse av kreativitet och sinnlighet, men också väcka nyfikenhet.

Mål

Kommunfullmäktige har antagit gestaltningspolicy för Ekerö kommun 2015. Enligt målen ska den byggda miljön i Ekerö tillföras värden genom att den har ett samspel mellan konst, arkitektur och landskap. En strategi för konstnärlig utformning ska visa processen för konstfrågor.

Kultur- och fritidsnämndens mål: **Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer Konsten i kommunens lokaler** gör att dessa blir estetiskt tilltalande, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.

Delmål för konst är:

En del i en helhet

- Konsten ingår som en naturlig del av utvecklingen av befintliga och nytillkomna områden samt allmänna anläggningar och bidrar till kommunens attraktivitet.

Särdrag identifieras och integreras

- Utgångspunkten vid gestaltning är att klarlägga olika perspektiv och karaktäristika för respektive område så att en helhetssyn uppnås och stärker konstens funktion.

Delaktighet

- Offentlig konst ska vara kommunicerad och tillgänglig. Medborgarna ska erbjudas information om kommunens konst.

Hållbarhet

- Konstverket ska underhållas så att dess värde består.

Konstnärlig gestaltning

Konst, arkitektur och verksamhet fyller olika funktioner och ska tillsammans skapa en god miljö som utgår från medborgarnas behov. Konst ska vara väl utförd både tekniskt och innehållsmässigt. Den konstnärliga gestaltningen arbetas fram som en (permanent) del av byggnadens och det offentliga rummets arkitektur och formgivning. Gestaltningarna ska omfatta olika tekniker och uttryck och är ett resultat av en specifik, unik konstnärlig process framtagen för den aktuella platsen. Konstnären har en viktig roll också vad gäller miljöns färgsättning, belysning, markbeläggning, materialval, grönytor etc.

Konstnärlig gestaltning kan också omfatta så kallad lös konst som är flyttbar och som placeras i kommunens lokaler eller i lokaler som drivs inom kommunens regi. Placering och val av lös konst sker i samverkan med respektive verksamhet. Visning av nyinköpt konst görs årligen i Galleri Utkiken.

Lös konst

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för den offentliga konsten i Ekerö kommun och avsätter ett årligt anslag för inköp och förvaltning av lös konst till kommunens lokaler. Begreppet "lös konst" avser att verken går att flytta och inte är bundna till en specifik plats eller lokal. Varierande tekniker som måleri, skulptur, grafik, fotografi, rörlig bild, installationer och även konceptuell, idébaserad, konst hör till lös konst.

Urval

Medel för konstnärlig gestaltning ska omfatta kommunala byggnader och dess inre och yttre miljöer, offentliga rum som torg, parker och trafikmiljöer. Främst ska verksamheten inriktas mot nybyggnationer, om- och tillbyggnader. Kultur- och fritidsnämnden beslutar årligen om konstnärlig gestaltning genom ett urval av kommande kommunala investeringsprojekt i förslag till investeringsbudget.

Aktörer och rutiner

Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för inköp och förvaltning av kommunens konst. **Konstverken är avsedda att utsmycka lokaler där kommunal verksamhet bedrivs såsom receptioner, samtalsrum, sammanträdesrum, arbetsrum och dylikt.**

Förvaltningen ska ha tillgång till kompetens för bedömning av konst och konstens betydelse för miljön. Ett gemensamt konstregister ska finnas och omfatta all kommunägd konst.

Placering och val av lös konst sker i samverkan med respektive verksamhet.

Vid nya byggprojekt i kommunen ska den konstnärliga gestaltningen ingå som en del i projekteringen från start. Utgångspunkten är förslag till investeringsbudget för kommunens kommande femårsperiod.

Konstnärer ska komma in tidigt i projekteringen för att vara med och påverka den totala miljön. Gestaltungsprocessen ska ske i samverkan mellan konstnär, arkitekt, landskapsarkitekt, verksamhet, brukare, kultur- och fritidsnämndens presidium, fastighetsägare och personer med speciell kompetens för det aktuella projektet. Barns och ungdomars delaktighet ska uppmuntras. I kommunen deltar även fastighetsenheten, teknikoch exploateringsenheten och planeringsenheten med sin specifika kompetens.

Inköp av konst

Inköp av konst sker vanligtvis i gallerier, konsthallar och av enskilda konstnärer vad gäller lös konst, och i enligt med bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling vad gäller fast konst och gestaltungsuppdrag. Den konst som köps in ska vara relevant och komplettera kommunens befintliga konstsamling. Den ska vara av hög kvalitet och utförd av professionella konstnärer. Med kvalitet avses här hantverksmässig skicklighet. Konstinköpen ska ske med ett mångsidigt perspektiv det vill säga spegla samtiden, visa olika konstinriktningar och tekniker. Konst från Ekerö kommuns lokala konstnärer bör prioriteras, givet de kriterier som gäller.

Upphandlingsstrategi

Upphandlingsstrategin ser olika ut beroende på det monetära värdet på uppdraget. För upphandlingar under direktupphandlingsgränsen¹ ser processen ut enligt följande:

- Upphandlingen av ett konstprojekt inleds med ett konstprogram, där beskrivs syfte, konstnärliga kvalitéer, ekonomi samt hur samspel med andra aktörer förväntas se ut. Programmet antas av kultur- och fritidsnämnden.
- Därefter formuleras uppdraget, kriterier för val av uppdragstagare samt deltagare i urvalsprocessen.
- Med konstprogrammet som grund undersöks konstmarknaden, vilka konstnärer som har en bakgrund som kan passa, vilka samarbeten konstrådet, landstinget och andra kommuner har haft med konstnärer i liknande uppdrag. Dessa kontakter dokumenteras.
- Intresseanmälan samt bilder på representativa verk, referensobjekt mm tas in av ett antal konstnärer.
- Den/de konstnärer man valt ut får, utifrån kriterierna, ett skissuppdrag mot ett arvode.
- Den angivna referensgruppen väljer och beslutar om vilken konstnär som ska tilldelas uppdraget.
- En överenskommelse om genomförande sluts mellan kommunen och konstnären. • Beslut delges kultur- och fritidsnämnden.

För upphandlingar över direktupphandlingsgränsen ser processen ut enligt följande:

- Upphandlingen av ett konstprojekt inleds med ett konstprogram, där beskrivs syfte, konstnärliga kvalitéer, ekonomi samt hur samspel med andra aktörer förväntas se ut. Programmet antas av kultur- och fritidsnämnden. ¹ 2021 är gränsen för direktupphandling 615 312 kr

- Därefter formuleras uppdraget, kriterier för selektering av anbudssökande samt deltagare i urvalsprocessen.
- Upphandlingen annonseras om inbjudan att lämna intresseanmälan.
- Selektion sker utifrån de uppsatta kriterierna samt de formella krav som ställts i upphandlingen. Idéskisser samt bilder på representativa verk, referensobjekt mm. tas emot.
- De konstnärer, minst två, som återstår efter selekteringen får utifrån uppsatta krav och konstprogrammet, ett skissuppdrag mot ett arvode.
- Den angivna referensgruppen väljer och beslutar om vilken konstnär som ska tilldelas uppdraget.
- En överenskommelse om genomförande sluts mellan kommunen och konstnären.
- Beslut delges kultur- och fritidsnämnden.

Ekonomi

Det beslutade anslaget för respektive konstnärlig gestaltning ska täcka utgifter för skissarvodet för den konstnär som anlitas, konstnärens arvode inklusive sociala avgifter, materialkostnader, tillverkning och transporter. Utgifter för fundament, belysning samt andra installationer diskuteras fastighetsenheten och teknik- och exploateringsenheten vid varje enskilt projekt. Eventuella arvoden för konstkonsult och skissarvode för den konstnär som inte anlitas belastar kultur- och fritidsförvaltningens driftsbudget för innevarande år.

Gåvor och donationer

Kultur- och fritidsförvaltningen avgör om det finns möjlighet och relevans att ta emot och förvalta konst donationer till Ekerö kommun. Donationer ska vara villkorlösa vilket innebär att kommunen får fri dispositionsrätt över konstverket, detta gäller både tidigare och nya donationer. Vid bedömning av mottagande ska särskild vikt läggas vid konstnärens och/eller konstverkets anknytning till Ekerö kommun. Det ska även finnas en given placering för konstverket.

Magasinering och utsortering av lös konst

Syftet med magasinering av konst är att tills vidare förvara de konstverk som kultur- och fritidsförvaltningen får ta ner och hänga om beroende på att kommunen kräver flexibilitet när det gäller bildandet av nya miljöer och lokaler. Konstverket finner nya placeringar efter hand och magasineringen är en depå.

När inte konstnärliga verk uppfyller de krav som ställs vid utsmyckning av kommunens lokaler ska de utsorteras. Det kan vara att den konstnärliga kvalitén inte är tillräckligt hög, motiven inte är gångbara eller att de är i dålig kondition. Dessa konstverk kan gallras och försäljas. Eventuella inkomster från försäljningen av konstnärliga verk redovisas som intäkter för innevarande år.

Försäljning och kassering av konst

Vid försäljning ska en oberoende värderingsman värdera konsten. Eventuella inkomster från försäljningen av konstnärliga verk redovisas som intäkter för innevarande år och används till nyinköp

eller renovering av befintlig konst. Vid en försäljning får anställda inom kommunen köpa konst på samma villkor som allmänheten. Om en tjänsteman innehar annan kunskap om konsten än den som gått ut till allmänheten måste vederbörande avstå från försäljningen.

Kommunens konst får inte säljas eller ges bort som gåvor till anställda inom kommunen. Konsten i kommunens samling är inköpt med syfte att utsmycka offentliga lokaler och tjänsterum och ska köpas in för detta ändamål.

Om konstverket inte går att reparera på grund av ekonomiska eller tekniska skäl kan beslut om kassering tas av kultur och fritidsförvaltningen.

Förvaltning

Registrering och vård av kommunens konstsamling sköts av kultur och fritidsförvaltningen. Underhåll av kommunens konst i form av fasta installationer ska skötas av fastighetsägaren, d v s fastighetsenheten. I de fall det handlar om konstnärliga verk i parkmiljö ska underhållet skötas av teknik- och exploateringsenheten. Vid försäljning av byggnader och mark ska lös konst återgå till kommunen för ny placering. Permanenta installationer av konst ska värderas och gå med försäljningen.

Stöld

Stöld av Ekerö kommuns konst ska polisanmälas.

Försäkring

Kommunens konst ingår i kommunens egendomsförsäkring.